

Transportministeriet
Frederiksholms Kanal 27F
1220 København K

11. august 2014

Høringssvaret er sendt pr. mail til mlo@trm.dk samt lou@vd.dk.

Høringssvar vedrørende udkast til lov om offentlige veje.

Teleindustrien skal hermed komme med følgende høringssvar til udkast til lov om offentlige veje.

Teleindustrien har gennem mere end 15 år arbejdet med en systematisk koordinering af gravearbejder (samgravning), så i de tilfælde, hvor et selskab planlagde en længdegravning, blev de andre selskaber inviteret til at samgrave (få rør og/eller kabler med i graven). Det har medført nogle samfundsøkonomiske besparelser og ikke mindst en væsentlig nedsættelse af de gener borgerne oplever i forbindelse med gravearbejder i deres nærområder. Flere El- og bredbåndsselskaber deltager også i dette samarbejde, ligesom flere kommuner har ”adopteret” modellen og forventer, at der er tilbudt samgravning, inden en gravetilladelse kan udstedes.

Derfor er det positivt, at lovforslaget lægger op til et øget samarbejde i forbindelse med gravning i offentlige arealer. Opmærksomheden henledes dog på, at der kan være praktiske foranstaltninger ved samgravninger mellem forskellige ledningstyper. De forskellige teleoperatører har egne ledninger, som ligger i den samme placering (fortov), mens andre ledningstyper har andre placeringer, som vanskeliggør en samgravning med teleledninger. Bl.a. er store fjernvarmeledninger og kloakledninger ikke ”gode” samgravningspartnere, da disse ledninger har helt andre dimensioner og oftest er placeret i kørebanen.

Samtidig skal det konstateres, at lovforslaget lægger op til nogle ændringer, som er klart negative i forhold til ledningsejernes økonomiske og juridiske forhold.

Nedenstående områder forventes at være i markant udfordring i forhold til teleoperatører:

- Vejmyndigheder kan opkræve gebyr ved behandling af ansøgninger
- Vejmyndigheder kan udstede bøder ved forsinkelser
- Teleoperatører skal betale for alle ledningsomlægninger, efter vejmyndighedens afgørelse

- Vejmyndighederne kan bestemme hvordan et ledningsarbejde skal udføres, hvis der er uenighed mellem myndigheden og teleoperatøren herom.
- Vejmyndigheden kan udføre ledningsarbejdet på ledningsejerens regning, hvis vilkår i en gravetilladelse ikke efter vejmyndighedens opfattelse overholdes

Med ovenstående ekstra omkostninger vil teleoperatører have svært ved at opfylde de politiske målsætninger om omfattende udrulning af infrastruktur til alle dele af landet. Telebranchen har brugt betydelige milliarder kroner på udrulning af infrastruktur og denne yderligere udrulning kan blive mærkbart hæmmet med vedtagelse af det fremsendte forslag til lov om offentlige veje, ofte i områder med begrænset bebyggelse og dermed lav rentabilitet i udrulningen.

Lovforslaget i modstrid med EU-reguleringen

De foreslåede bestemmelser i lovforslaget om mulighed for at fastsætte gebyr for behandling af graveansøgninger, om mulighed for at vejmyndighederne kan opkræve bod og den markante udvidelse af tilfælde, hvor ledningsejeren skal betale for ledningsomlægninger medfører samlet set at konsekvensen af lovforslaget er, at ledningsejerne påføres væsentligt øgede omkostninger.

Derved er lovforslaget efter Teleindustriens opfattelse på kollisionskurs med EU's infrastrukturdirektiv (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014) som senest 1. januar 2016 skal være implementeret i EU-medlemslandene efter vedtagelse af nødvendige love og administrative bestemmelser i de enkelte medlemslande.

Sigtet med dette direktiv er at iværksætte foranstaltninger, som reducerer omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Gennemførelse af forslaget til ændring af vejloven med det foreslåede indhold vil derimod have som konsekvens, at omkostningerne ved at etablere og drive højhastighedsnet vil blive mærkbart øget.

Der lægges således op til, at der gennemføres lovgivningsinitiativer, som synes helt ukoordinerede og med et indhold, som er direkte modstridende. For at sikre at der er bedre sammenhæng i initiativerne, skal Teleindustrien opfordre til at fjerne de bestemmelser i lovforslaget, som indebærer, at ledningsejernes omkostninger i forbindelse med anlæg og drift af infrastruktur øges.

Teleindustrien har følgende bemærkninger til lovforslagets bemærkninger:

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet (pkt. 10, side 21):

På baggrund af de skærper der er kommenteret i dette høringssvar, må der forventes øgede omkostninger for erhvervslivet/ledningsejerne i et meget betydeligt omfang, hvis lovforslaget vedtages i sin nuværende udformning.

Teleindustriens medlemmer indgiver hvert år i omegnen af 100.000 anmeldelser og ansøgninger. Hvis der pålægges et gebyr på eksempelvis 1000,-, vil det udgøre et betydeligt to- eller endog trecifret millionbeløb om året.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet:

Det angives, at forslaget ingen administrative konsekvenser har for erhvervslivet. Denne påstand er mere end tvivlsom, idet Teleindustriens medlemmer forventer et betydeligt og øget antal tvister mellem Teleindustriens medlemmer og vejmyndigheder, hvilket vil have administrative konsekvenser – for både myndigheder og erhvervsliv.

Der må forventes mange tvister om, hvornår der er grundlag for udstedelse af bod efter § 75 stk. 5, ligesom der kan opstå uenigheder i vidt omfang om både begrundelse og betalingens størrelse, når vejmyndigheden iværksætter foranstaltninger på ledningsejers regning.

Teleindustrien har følgende bemærkninger til det fremsatte forslag:

Bemærkninger til § 134 om Gebyrer m.v.

§ 134 stk. 2 giver vejmyndighederne hjemmel til at opkræve gebyrer for behandling af graveansøgninger, jf. § 75. Det er fastslået i en dom i Højesteret (UfR.2003.841.H), at der på baggrund af gældende lovgivning ikke kan opkræves en engangsafgift i forbindelse med tilladelse til lægge en ledning ned i vejen. Højesteret fandt, at vejmyndighedens rådighed over vejarealet ikke udgjorde forøden hjemmel for opkrævning af en afgift for tilstedeværelse af en ledning under jorden.

§ 134 stk. 2 medfører således et markant nybrud i forhold til gældende ret og nuværende praksis. Teleindustrien finder, at omkostningen til behandling af graveansøgninger bør anses som en naturlig del af den opgave, som påhviler vejmyndigheden som ansvarlig for de offentlige veje.

Teleindustrien vil derfor opfordre til, at loven ikke åbner mulighed for at opkræve gebyr for behandling af graveansøgninger.

Bemærkninger til lovforslagets øvrige bestemmelser:

§ 75 Opgravning mv.

Efter § 75 stk. 1, 2. pkt. skal indehaveren af en gravetilladelse tåle, at vejmyndigheden giver andre ledningsejere tilladelse til at udnytte samme opgravning for det i tilladelsen fastsatte tidsrum. Teleindustrien er som tidligere nævnt tilhænger af samgravning, hvilket allerede i dag er udbredt i telebranchen.

I bemærkningerne til paragraffen står, at en vejmyndighed kan lægge tomme trækrør i vejen med henblik på at kunne tilbyde ledningsejere at trække deres ledninger i disse rør. Efter Teleindustriens principielle opfattelse er det ikke en del af vejmyndighedens opgaver at forestå infrastrukturopgaven med ledningsetablering, og Teleindustrien mener, at det kan være i strid med kommunalfuldmagten. Såfremt loven skulle tillade vejmyndigheden i særlige tilfælde at lægge tomrør, så må vi forudsætte, at disse bliver stillet til fri disposition for ledningsejerne uden betaling, idet loven ikke hjemler betaling herfor.

§ 75 stk. 5. Det fremgår af bemærkningerne, at der efter § 75 stk. 5 kan fastsættes vilkår for gravetilladelser, der skal tjene som incitament til rettidig færdiggørelse af projekterne. Konkret nævnes, at der kan fastsættes vilkår om bod, og der angives en takst på årsdøgnstrafikken på den berørte strækning ganget med mellem 1-20 kr. ugentligt. Teleindustrien formoder, at en pålæggelse af bod ikke omfatter ledninger, der ligger i fortovsarealer, da opgravninger her ikke forstyrrer den kørende trafik. Hvis forslaget vedtages i sin nuværende form, vil der givetvis opstå mange tvister og en del fortolkningsmuligheder i de enkelte tilfælde.

Ledningsarbejder er ofte meget komplicerede, ligesom uforudsete omstændigheder kan indtræde, hvilket tidligere er set for såvel offentlige som private aktører. Når der fastsættes frister er det meget

væsentligt, at der foretages grundige vurderinger af, hvad der er realistisk, bl.a. i forhold til andre arbejder i området, der kan have indvirkning på ansøgerens ledningsarbejder.

Hjemmel til fastsættelse af bod for overskridelse kan desuden føre til, at ledningsejerne vil søge om længere perioder for gravetilladelsens gyldighed, end behovet umiddelbart tilsiger.

Teleindustrien opfordrer til i § 75 stk.5, at ”herunder vilkår om bod ved forsinkelser.” slettes af lovforslaget. Alternativt opfordres til, at det tilføjes i bemærkningerne om bod, at brug heraf forudsætter, at der ikke er saglige hensyn bag forsinkelsen, samt at ledningsejeren ikke har indsendt fornyet ansøgning om gravetilladelse. Et sagligt hensyn kan eksempelvis være vejrmæssige forhold eller forhold, uden for ledningsejers kontrol, herunder andre anlægsarbejder.

Ligeledes bør den foreslåede takst på årsdøgnstrafikken på den berørte strækning ganget med 1-20 kr. ud fra et proportionalitetssynspunkt nedsættes væsentligt. Der er ikke i forslaget givet en saglig begrundelse for den foreslåede model eller bødeniveauet. Selv på strækninger med beskeden trafik vil få ugers forsinkelse kunne resultere i en bod, der langt overstiger selve ledningsarbejdets værdi.

Endvidere bør det tilføjes bemærkningerne, at det er en forudsætning for bod, at forsinkelsen har en dokumenteret negativ effekt på den trafikale afvikling. Eksempelvis kan forsinkelsen være begrundet i gravearbejde i vejrabat, uden betydning for selve vejen og den trafikale afvikling. Der vil ikke være proportionalitet ved fastsættelse af bod i den situation.

Til § 75 stk. 6 bemærkes, at der er tale om et særdeles byrdefuldt vilkår, der må antages at medføre hyppige tvister mellem vejmyndigheder og ledningsejere, idet der oftest vil foreligge en saglig begrundelse for den manglende overholdelse af de fastsatte vilkår.

Det bør fremgå af bemærkningerne, at der skal gives rimeligt varsel, herunder udvises hensyn til helligdage og ferieperioder, til ledningsejeren, forinden vejmyndigheden iværksætter de pågældende arbejder. Endvidere bør det af varslingen fremgå, hvilken omkostning vejmyndigheden forventer at videresende til ledningsejeren. Det bør endvidere præciseres, at vejmyndigheden skal dokumentere den manglende overholdelse af de i tilladelsen fastsatte vilkår, og at denne dokumentation skal tilgå ledningsejeren sammen med varslingen.

Til § 75 stk. 7 bemærkes, at det er hensigtsmæssigt, at ledningsejeren og vejmyndigheden kan koordinere arbejder på vejareal. Derimod er det uklart, hvilket eventuelt tab, bestemmelsen sigter til. Efter nuværende praksis reetableres området efter endt ledningsarbejde. Såfremt der med bestemmelsen gives vejmyndigheden hjemmel til at reetablere efter eget skøn og opføre omkostningen hertil som erstatning efter § 75 stk. 7, bør bemærkningerne præciseres, så det pågældende tab skal dokumenteres. Endvidere må forudsættes et rimeligt varsel til ledningsejeren, forinden arbejdet sættes i gang, så ledningsejeren har mulighed for at forbedre reetableringen, hvis kravet herom er velbegrundet, alternativt iværksætte bevissikring til brug for en tvist om sagen.

Teleindustrien opfordrer til, at det er vejmyndigheden, der indkalder til et ledningsejermøde i så god tid, at ledningsejerne har mulighed for at undersøge behovet for ledningsetablering i det pågældende område. I dag er det som regel Vejmyndighederne, der indkalder til et sådant møde.

Til § 75 stk. 10 bemærkes, at i forbindelse med en opgravning, hvor en myndighed giver en anden ledningsejer tilladelse til at arbejde indenfor samme gravetilladelsesområde, skabes der usikkerhed

om hvilke ansvarsforhold, der er gældende. Eksempelvis er ansvaret for afspærring af det pågældende arbejdsområde defineret i tilladelsen til den ene ledningsejere, men ikke til den anden ledningsejer, der ikke har en gravetilladelse. Når flere ledningsejere i dag er fælles om et projekt, typisk en samgravning, er det én ledningsejer, der står for de administrative og koordinerende opgaver samt gravning, mens de andre ledningsejere leverer de materialer, de ønsker etableret (kabler og/eller rør).

Akutte ledningsarbejder igangsættes og anmeldes hurtigst muligt til vejmyndigheden og retableres også hurtigst muligt herefter – ofte i samme arbejdsgang. Derfor vil det kun i meget få tilfælde være muligt for vejmyndigheden at efterse, at der ikke er sket skade på andres ledninger i vejen. Dette eftersyn på ledninger kræver ofte konkret viden om de enkelte ledninger, hvilket, efter Teleindustriens vurdering, ikke er en kompetence, en vejmyndighed råder over.

§ 75 stk. 10 giver transportministeren hjemmel til at undtage visse typer gravearbejder fra kravet om tilladelse, jf. § 75 stk. 1, 3 og 4. Det er Teleindustriens opfattelse at sådanne situationer skal håndteres som samgravninger eller fællesgravninger, så det er en ledningsejer eller entreprenør, der styrer arbejdet.

§§ 86-88 Ledningsarbejder

Med forslaget til § 86 stk. 1 udvides det anvendelsesområde, der kendes fra den nuværende vejlovs § 106, betydeligt. Konsekvensen heraf er, at ledningsejerne i ethvert tænkeligt tilfælde skal afholde omkostningerne til ledningsomlægninger i offentligt vejareal.

Forslaget til § 86 stk. 1 udgør en markant udvidelse i forhold til den eksisterende bestemmelse, idet § 86 stk. 1 ikke blot kan bruges ved projekter begrundet i vejformål, men også ved arbejder, der iværksættes af vejmyndigheden indenfor rammerne af de formål, som myndigheden kan varetage. Ændringen må antages at være udvirket af sagen om Toppevad Bro (UfR.2010.570.H). Dommen er imidlertid ret konkret begrundet og kan efter Teleindustriens opfattelse ikke danne grundlag for en generel ændring af vejloven. Desuden ville det være hensigtsmæssigt klart at angive, hvilke formål myndigheden kan varetage så ledningsejernes retsstilling er kendt ved bestemmelsens eventuelle ikrafttræden. Bemærkningerne bør således oplyse hvilke formål vejmyndighederne kan varetage.

I dag er det såkaldte gæsteprincip lovfæstet i Vejlovens § 106 og gælder kun, når et arbejde, der nødvendiggør flytningen, hovedsageligt tjener vejformål. Det anerkendes i den forbindelse, at retspraksis gennem de sidste 10 år i vidt omfang har medført en udvidende fortolkning af begrebet vejformål, og Teleindustrien har indrettet sig herefter. Balancen i Vejlovens § 106 må antages at være begrundet i et ønske om at tilgodese såvel vejmyndighedens interesser som de væsentlige, samfundsmæssige interesser i en hensigtsmæssig forsyningsinfrastruktur.

Med ændringen i lovforslagets § 86 stk. 1 vil vejmyndigheden i det store og hele blive sidestillet med private arealejere, der med henvisning til det almindelige, ulovfæstede gæsteprincip kan begære ledninger, placeret på privat areal, omlagt for ledningsejerens omkostning, hvis der i øvrigt foreligger en saglig begrundelse bag anmodningen. Ændringen vil således gøre op med det afgrænsede gæsteprincip, der finder anvendelse i vejlovens § 106, og de facto sidestille reguleringen af ledningernes tilstedeværelse i offentlige vejarealer med det almindelige, ulovfæstede gæsteprincip.

Teleindustrien opfordrer til, at den eksisterende formulering i Vejlovens § 106 bevares så bestemmelsen kun kan gøres gældende, når projektet er begrundet i vejformål. Ligeledes opfordres til at

vejmyndigheder respekterer gældende servitutter om ledninger på arealer der eksproprieres til vejformål, så omkostning til sikring af disse ledninger udredes af vejmyndigheden.

Til § 87 stk. 1 og stk. 2 bemærkes, at det er hensigtsmæssigt med en kodificering af vejlovscirkulærets pkt. 55, herunder at der ved planlagte arbejder skal udvises hensyn til ledningsejernes interesser, ligesom vejmyndigheden så tidligt som muligt skal drøfte planlagte arbejder med ledningsejerne med henblik på en, for alle parter, hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet. I den forbindelse skal fremhæves, at en ordentlig, langsigtet og realistisk tidsplan er af meget stor betydning for ledningsejerne; dels for at give mulighed for at opgaven kan indgå i den samlede prioritering af anlægsarbejder, dels for at undgå urealistiske tidsmæssige rammer og frister, der kan føre til foranstaltninger efter § 87 stk. 3.

Teleindustrien vil foreslå følgende tilføjelse (kursiveret) til § 87 stk. 1 så bestemmelsen lyder:

§ 87 I forbindelse med en vejmyndigheds arbejder efter § 86, der iværksættes af vejmyndigheden inden for rammerne af de formål, som vejmyndigheden kan varetage, skal vejmyndigheden tage hensyn til ledninger i eller over vejarealet, *herunder for at reducere ledningsejerens omkostninger mest muligt.*

En sådan tilføjelse vil være en kodificering af vejlovscirkulærets pkt. 55, 5. afsnit: ”Udgifter ved ledningsflytninger kan efter omstændighederne, og ikke mindst ved teleledninger, andrage betydelige beløb. Det er derfor af væsentlig betydning, at vejbestyrelserne ved administration af § 106 erkender dette forhold og bestræber sig på at bidrage til at reducere udgiften til ledningsflytninger til et minimum”.

Til § 87 stk. 3 bemærkes, at der ved vejmyndighedens beslutning skal tages hensyn til ledningsejernes interesser, jf. § 87 stk. 1 og stk. 2, hvilket bør tilføjes i bemærkningerne. Eksempelvis skal udvises hensyn til ledningsejernes omkostninger ved den valgte løsning. Endvidere må stilles betydelige krav til både proportionaliteten samt begrundelsen bag vejmyndighedens beslutning.

Til såvel § 87 stk. 3 som stk. 4 bemærkes, at der er tale om en hjemmel, der i betydeligt omfang kan forskubbe balancen mellem vejmyndigheder og ledningsejere. Det skyldes, at vejmyndigheden dermed tildeles hjemmel til at beslutte, hvorledes en ledningsomlægning skal gennemføres, jf. § 87 stk. 3, og udføre denne på ledningsejerens regning, jf. § 87 stk. 4, i tilfælde, hvor der er uenighed mellem parterne om udførelsen af ledningsomlægningen. Det ville være hensigtsmæssigt at klargøre, hvad der menes med ”særlige tilfælde”, jf. § 87 stk. 4.

For Teleindustriens vedkommende er arbejdet med vore ledninger så specialiseret og teknisk kompliceret, at det kræver betydelig erfaring og høj faglig ekspertise at håndtere disse, og en stor del af arbejdet med Teleindustriens ledninger kan formentligt ikke håndteres af personale uden for Telebranchen. Endvidere kan arbejdet med Teleindustriens ledninger kræve sikkerhedsgodkendelse, idet ledningerne sikrer forsyningen af teleydelser til både private slutbrugere og offentlige myndigheder, herunder opretholdelse af beredskabet. Der ses ikke at være taget stilling til, hvorledes det rent praktisk skal effektueres, hvis vejmyndigheden iværksætter ledningsarbejder efter § 87 stk. 4. Endvidere bør bemærkningerne tage stilling til, hvem der har ansvaret for fejl og mangler ved udført arbejde efter § 87 stk. 4.

Skærpelserne efter § 87 stk. 3 og stk. 4 synes i øvrigt ret vidtgående henset til det udmærkede, pragmatiske samarbejde, Teleindustrien medlemmer i dag har med vejmyndigheder landet over.

Teleindustrien vil opfordre til, at § 87 stk. 4 udgår, idet bestemmelsen rent praktisk må forventes umulig at håndtere. Alternativt kan det tilføjes bemærkningerne til § 87 stk. 4, at bestemmelsen kun finder anvendelse helt undtagelsesvist, herunder i tilfælde, hvor ledningsejeren trods gentagne henvendelser over en længere periode ikke har reageret, og der således ikke er andre muligheder for udførelse af arbejdet.

Til § 88 stk. 2 nr. 3 bemærkes, at hvis en myndighed i sin tilladelse stiller krav om, at en given entreprenør ikke accepteres til at arbejde på opgaven, gives der mulighed for, at ledningsejeren kan stille med en anden entreprenør og at myndigheden ikke af egen drift påbegynder gravearbejdet.

Forslag til ny bestemmelse

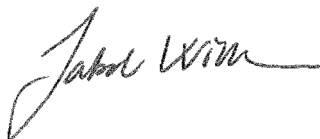
Teleindustrien oplever fra tid til anden, at vejmyndigheden begærer en ledning flyttet for ledningsejerens regning, for kort tid efter at begære samme ledning flyttet til en ny position, igen for ledningsejerens regning. Erfaringen er, at dette kan undgås ved langsigtet planlægning fra vejmyndighedens side.

Det foreslås derfor, at der indføres en bestemmelse, hvorefter vejmyndigheden ikke kan begære samme ledningsanlæg omlagt for ledningsejerens regning, før der er gået mindst to år siden sidste omlægning. Ledningsarbejder indenfor denne periode skal således betales af vejmyndigheden.

Formålet med bestemmelsen er, at skabe incitament for vejmyndigheden til at planlægge og koordinere ledningsarbejder på en sådan måde, at ledningsejerne ikke påføres flere omkostninger end højst nødvendigt. Såfremt § 86 stk. 1 vedtages i sin nuværende form, hvorefter vejmyndigheden kan begære ledningsflytninger for ledningsejerens regning, i nærmest enhver situation, kan indførelsen af nærværende forslag tillige tjene til en mere forsigtig anvendelse af bestemmelsen.

Teleindustrien står naturligvis til rådighed for en uddybning, såfremt det måtte ønskes.

Med venlig hilsen

Jakob Willer
Direktør